

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja trikrat na teden, vtorek, četrtek in soboto, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele ali v Mariboru s pošiljanjem na dom, za celo leto 10 gold., za pol leta 5 gold., za četrletno 2 gold. 60 kr. Za tuje dežele za celo leto 12 gold., za pol leta 6 gold., za četrletno 3 gold. 25 kr. a. v. — Za oznanila se plačuje od četristopne petitvrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska. 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampilj za 30 kr. — Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Mariboru, v koroški ulici hišn. št. 220.

Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v tiskarnici: F. Skaza in dr. v koroški ulici hišn. št. 229

Nezaupnica Črnetu.

II.

Denes hočemo naložiti kritični nož na Črnetovo brošuro. Ta originalna knjižica (sodimo, da je Črne ni delal sam, temuč, da je vzajemno delo vse vladno-slovenske stranke na Goriškem, poslednjo pilo pa je gotovo Winkler na njo del) — ta knjižica ima jako mnogo tvarine, tako da bi lahko napisali celo vrsto člankov o njej. Vendar čisto provincijalno goriško-slovenske stvari prepustimo „Soči“ — mi hočemo odgovarjati samo na ona Črnetova očitavanja, ktere so obče slovenske zanimljivosti, in v kterih bi se utegnili s Črnetom strinjati nazadnjaški slovenski elementi tudi zunaj Goriškega, kjer prebiva tužni borè Slovenec in vojuje za svojo bodočnost.

Že v uvodu da Črne, ohol kakor so vsi taki nezmotljivi, svojim volilec razumeti, da so sicer bedaki, da nimajo „pametne sprevidnosti“, da so mu dali nezaupnico „brez vse potrebe“ in na škodo „deželi in narodu“ in še „komu drugemu“ (gotovo pod tem „drugim“ razumeva nemško ministerstvo, ker le na njegovo korist je glasoval).

Takoj pa nastavi vse svoje Kruppove kanone na goriške Slovence, zlasti na „Sočane“ in piše to-le neotesanost:

„V Gorici se namreč nahajajo nekteri reveži, kateri imajo več praznega trebuha, kakor v žepu kruha, kateri so v službi pri deželnem zboru, in pri deželnem odboru, ali pri uredništvu „Soče“ in kjer koli morejo; kateri so brez vsega premoženja, in zavoljo tega nejso in ne morejo biti neodvisni državljani; kateri so pak grozovito častilakomni, in bi radi stopili na stopnjo poslanstva, zakaj oni dobro vedo, da po poti poslanstva se častilakomnosti lahko zadosti, in tudi visoke in bogate službe lahko dosežejo, zlasti, če se poslanec da voditi pri svojem postopanju bolj od svojih lastnih potreb, nego od koristi svojega ljudstva in svoje dežele.

Taki ljudje so uže zdavno meni zavidljivi, ker si mislijo, ko bi tega ne bilo, stopil bi eden ali drug izmed nas na njegovo stopnjo, in eden za drugim bi se naprej pomaknili.“

Ti ljudje, pravi Črne, so mene pri Vas poročili in so Vam nezaupnico usilili.

Slovenski gospodje v Gorici, ktere Črne tu v mislih ima, res sicer niso bogatini, vendar so marljivi možje, kteri se pošteno žive in — hvala njihov delavnosti — nikakor niso taki reveži, kakor jih perfidni g. Črne hoče Kraševcem namalati. A vzemimo, da so res sami reveži, oni gospodje, kteri so na Goriškem taborje ustanovljali, goriško Slovenstvo probudili na tako visoko stopinjo kakor je, razširjen slovensk časopis ustvarili itd. Kako se kaže potem Črnetova taktika, svoje nasprotnike pobiti?

Revščina ni nikdar sramota, ravno tako ne, kakor ni sramota imeti dolg ali kratek nos. Samo surovež, prostin, neotesanec in brezsrčen človek, samo poulični fantalín bode svojega bližnjega zavoljo njegovega grdega obraza ali zaradi nezakrivljenega uboštvá zaničeval in se mu rogal in posmehal. Samo puhloglavec odgovarja pametnemu nebogatežu: „kaj boš ti, berač!“ in samo med puhloglavci in plitvimi bahači na svetu imajo načelo, da „človek toliko velja kar plača“; — pameten, izobražen in blažji svet sodi, da razum, delo in srce česti moža, ne možnja, ktera ga je že pri zibeli čakala, ko je nag zagledal lušč božjega solnea. — Iz tega naj si Črne in Črnetovci naredo na sebe aplikacijo!

Kar se tiče drugega dela navedene Črnetove infamije, namreč sumničenja, da omenjeni „reveži“ ne mogó biti neodvisni državljani in da čakajo samo poslanstva, da bi bolje službe dobili: pač ni mogel Črne niti sence kakšnega dokaza za svoje sumničenje navesti. Narobe, sam je njih neodvisnost dokazal. Oni so v „službi pri deželnem zboru in odboru“ — ta zbor in odbor je protislovensk, in vendar se oni možato potegujejo za slovenstvo, torej še to svoje „reveštvo“ v ne-

varnost stavljajo. Hvala bogu! Slovenci dozdej nismo čuli niti videli, da bi bili naši reveži svoje poštenje, svoje pero in glavo prodajali tujim vladam, pač pa smo čuli, da so bogatini Kljun, Dežman, Črne, in drugi taki iz časti lakomnosti ali dobičkarstva v kritičnih trenutjih domačo zastavo popustili in šli s tujei glasovat. Reveži so ustanovili našo literaturo, naše novinarstvo — med tem ko se „bogatini“ podobni Črnetu, niti niso našega jezika pisati naučili (vidi Črnetovo pismice s 60 gramatikalnimi napakami v 10 vrstah.)

Da si Črne (str. 10.) upa goriškim Slovincem govoriti o „pravičnosti Italijanov do Slovencev“ to pač ni niti odgovora vredno za naše bralce, goriški Slovenci to „pravičnost“ čutijo. Da si pa Črne upa dokazovati, da zasilna volilna postava, za ktero je, da bi kak križec dobil, z Nemci glasoval, ni obrnena proti Slovanom — to dokazuje, da si Črne domišlja, ka je vsemu slovenskemu in federalističnemu novinarstvu nasproti edino Črne pameten; vsi drugi, ki so namen omenjene postave kot protislovensk smatrali in proglašali — so Črnetu bedaki in ništavila. To je izliv one prevzetnosti, ktera se rada loteva zlasti polovičnih duhov, ki po hrbtu naroda priplezajo na visoko častno mesto, pa se zaljubijo v svojo polovičnost tako, da jo imajo za edino modrost, kteri naj se pokorava vse kar spodaj leze ino grede. To prevzetnost so od Črnetu goriški Slovenci, izobraženi in prosti, že dolgo čutili in se nič dobrega ne nadejali od nje — tako dolgo, da je res svojo pravo lahonsko podobo pokazal, na tanko takó, kakor je Dežmana osobna slavohlepnost in osobna pikrost (ne prepričanje) vrglo iz slovenskega v nemški, zdaj pruski tabor.

Ta prevzetnost, ktera neče za dobro spoznati to, kar ne izvira iz njenih suhih možjan, je tudi kriva, da je Črne v goriškem zboru, v svoji brošuri, in v svojem zagovoru 14. t. m. v Sežani naravnost v protivje postavil se proti prvi in glavni točki slovenskega programa — proti zedinjenju Slovencev. V deželnem zboru ni hotel podpisati

Listek.

Telečja pečenka.

(Obraz iz našega mestnega življenja.)

II.

Kakor vsi penzionirani vojaki, bil je tudi Bitič velik nemškutar, ali prav za prav, je hotel v politiki posebno klobaso. „Jaz sem tudi rojen Slovan“. Kadar je Bitič to izgovoril, tačas si smel v svesti biti, da bode pripovedal, kako bi najbolje bilo, vse te slovenske, česke, hrvatske rogovileže in motoboreže, šuntarje in puntarje kar pozapreti, povesti, postreljati.

Tako je tudi nekega večera, to se ve, stoprv po telečji pečenki, malo poljutil se na svoje slovenske rojake, ki zdaj „noré“. Nek mlad človek izmed one vrste ljudi, ki radi v krémah eno sulico za domovino zlomijo, ga je zavračal. To je Bitiča jezilo, tem bolj, ker že v obče mladih ljudi, „ki nič ne vedo, nič niso izkušali, pa hočejo povsod nos vtikati“, ni mogel trpeti. Da bi si jezo ohladil in pa (e saj veste zakaj!) — mora Bitič iti iz izbe za čas ven. Tu ga osoda zaleti.

Na hodnik ven se je moralo iti mimo kuhinje.

Le-ta je bila navadno zaprta; Bitič se je za vse na svetu premalo pečal, da bi bil prej kedaj v kuhinjo pogledal. Denes so bila slučajno vrata na stežaj odprta, ko je Bitič iz sobe stopil; in bog ga vedi kaka muha ga je prijela, da je obstal in pogledal v kuhinjo.

Tam je na ognjišči cvrčelo, kipelo in kadilo se iz ponev in lončičev, da je bilo na prvi vid zanimivo. Ali kuharica! Ta stara, debela, grda baba njegovo pečenko pripravlja? Nekoliko las, na pol sivih, jej izpod glavače gleda, umazan, krvav in sajat zastor ima predpasan! In glej, baš jemlje telečje meso z žrebja, neokusno, z obema rokama, in — cmokne ga na ploč; niti obrisan ni! In sekira, s ktero meso seka, ni niti očedena! In mačka, najgnjusnejša žival Bitiču, skoči v tem hipu na okno tik poleg pečenke, kuharica jo niti ne podi proč!

„Fej te bodi!“ zavpije stotnik. Medlo mu je bilo pred očmi. Tako se torej njegova pečenka pripravljala!

Kakor je sveti Peter ven šel, šel je Bitič ven, ali ni se milo zjokal zunaj kakor sveti Peter, pač pa se mu je nekaj prigodilo vsled česar je prišel bleđ ko zid v sobo nazaj, klobuk vzel in suknujo, nobenega odgovora dal, in odšel.

„Fej te bodi!“ mrmral je po potu domu in zima ga je stresala.

Celo noč ni spal, proti jutru je zadremal ali imel je hude sanje.

Od tistega večera ni bilo Bitiča več videti na davno-navadnem stolu pri Zeleniku. Zahajal je v druge gostilnice, v največje in srednje, ali nikjer ni dolgo ostal, nikjer ni imel prejšnjega teka, nikjer zaupanja. Telečje pečenke ga ni videl nihče več jesti, pač pak je rad jel kaj celega, kaj tacega kar si človek sam pripravlja.

Ali to mu ni teknilo. Sušil se je in slabel je. Čemerni in kisli obraz je še bolj očemerel in skisal. Sam sebi je bil neznosan.

V tej zadregi si je kupil kuharske bukve, in sploh knjig o kemični sestavi jedil in o njih racionelnem pripravljanju. To ga je navelo, kupiti si umeteljen železen lonce novejšje iznajdbe, da bi si kupal sam. Dva dni je poskušal, zjutraj sam po meso hodil, tja kjer ga je najlepša mesarica prodajala, sam varil in emaril. Prvi dan je imela jed čuden duh, drug dan je bila preslana, tretji dan — je Bitič dobil sitno želodčno bolezen! Za božji čas kaj početi?

To svojo težavo je Bitič potožil naposled nemu svojih tovarišev. Ni imel sicer navade pri-

